

10. 10. 2013

Kohezní politika po roce 2014

Politika hospodářské, sociální a územní soudržnosti EU

(stručné opakování)

- Politika hospodářské, sociální a územní soudržnosti EU
- Zakotvena v Lisabonské smlouvě – Hlava XVII, Čl. 174-178
- ZAMĚŘUJE se na podporu celkového harmonického rozvoje regionů v Evropské unii
- CÍLEM je snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje různých regionů
- PODPORUJE harmonický, vyvážený a udržitelný rozvoj ekonomických činností, vysokou úroveň zaměstnanosti, rovnost mezi muži a ženami a vysokou úroveň ochrany a zlepšování životního prostředí
- FONDY Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF), Evropský sociální fond (ESF) a Fond soudržnosti (FS)

Východiska pro nové období:

Strategie EU 2020 - Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění

- Základní dlouhodobý strategický ekonomický rámec EU v horizontu roku 2020;
- Dokument zásadně ovlivňující budoucí podobu kohezní politiky

Tři hlavní směry:

INTELENTNÍ RŮST – inovace, vzdělávání, digitální společnost - **růst prostřednictvím znalostních a inovačních faktorů**

UDRŽITELNÝ RŮST – klima, energie a mobilita, konkurenceschopnost - **Konkurenceschopnější, propojenější a ekologičtější ekonomický systém a aktivity**

RŮST PODPORUJÍCÍ ZAČLENĚNÍ – zaměstnanost, boj proti chudobě - **vstřícnost vůči občanskému začleňování a averze vůči jakýmkoliv formám diskriminace a bariérám tomuto procesu;**

Výběr podstatných změn definovaných v nařízeních

- Zaměření na priority Strategie Evropa 2020 (inteligentní, udržitelný, solidární růst)
- Oceňování výkonnosti v rámci kohezní politiky
- Podpora integrovaného programování
- Silnější zaměření na výsledky (sledování a vyhodnocování cílů)
- Zdravé makroekonomické a fiskální prostředí
- Posilování územní spolupráce
- Zjednodušování procesů spojených s implementací KP

Obecné nařízení – klíčové změny

1) Dohoda o partnerství (uzavíraná s každým členským státem):

- Základní nástroj pro řízení a implementaci KP na úrovni jednotlivých států (lze srovnat s rolí Národního strategického referenčního rámce)
- Definuje tématické cíle a závazky k jednotlivým konkrétním aktivitám
- Popisuje integrovaný přístup k územnímu rozvoji a naplnění předběžných podmínek
- Popisuje řešení platformy pro rozvoj měst včetně jejich seznamu

2) Strategie místního rozvoje

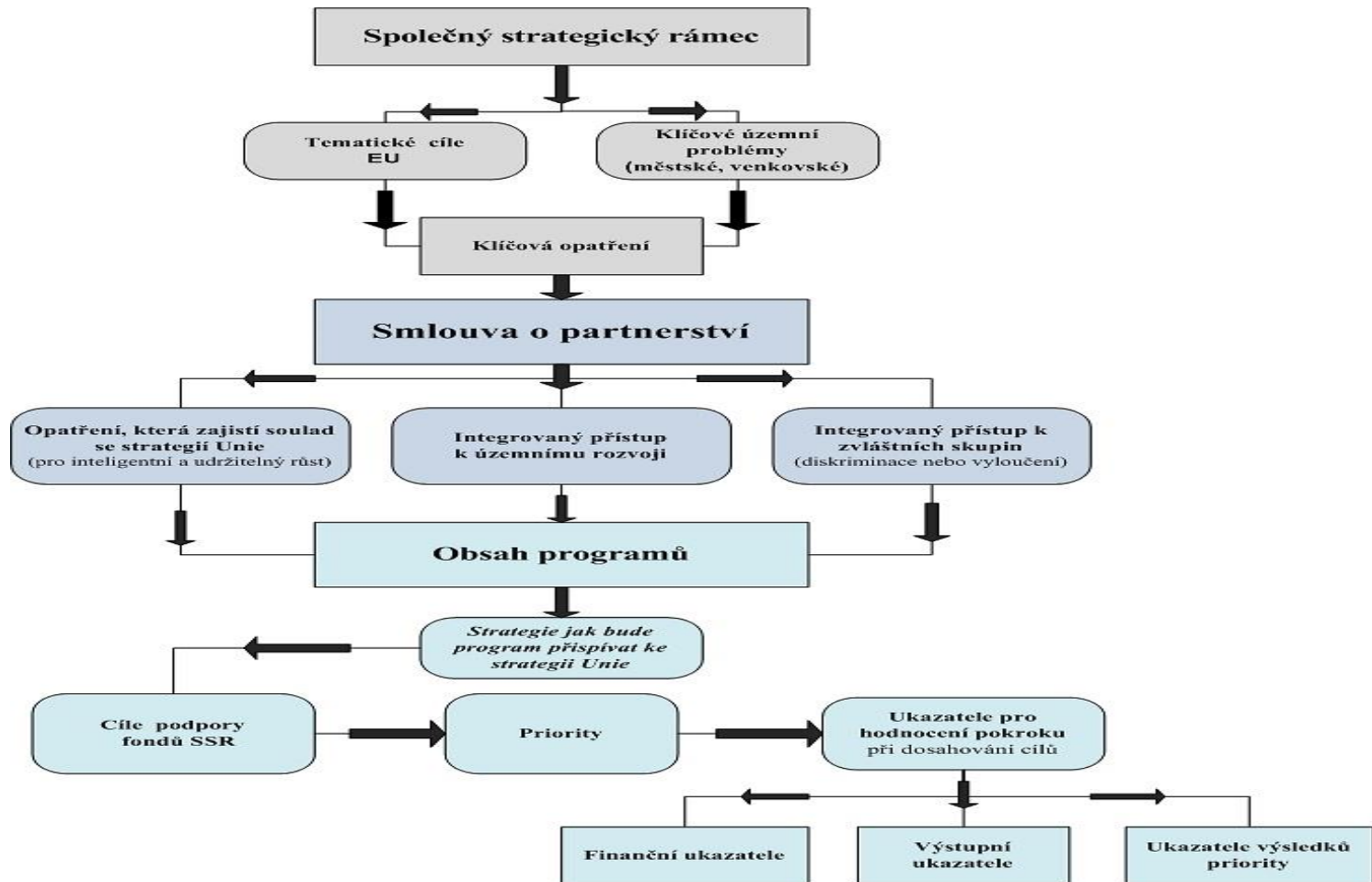
- Nástroj k řízení KP v území (má sloužit k tomu, aby se projekty vzájemně podporovaly a investované finanční prostředky přinášely co nejvyšší efekty)
- Členské státy vymezí kritéria a postup zpracování strategií (v ČR je nyní připravován pohled na přípravu strategií).

Obecné nařízení – strategický přístup

Tématické cíle (podpora inteligentního a udržitelného růstu podporujícího začlenění)

- Posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací
- Zlepšení přístupu, využití a kvality informačních a komunikačních technologií
- Zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků
- Podpora přechodu na nízkouhlíkové hospodářství
- Podpora přizpůsobení se změnám klimatu
- Ochrana životního prostředí a podpora účinného využívání zdrojů
- Podpora udržitelné dopravy a odstraňování překážek v klíčových síťových infrastrukturách
- Podpora zaměstnanosti a podpora mobility pracovních sil
- Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě
- Investice do vzdělávání, dovedností a celoživotního učení
- Posilování institucionální kapacity a účinné veřejné správy

Hierarchie základních dokumentů

Jakou chceme Kohezní politiku v ČR pro rozvoj obcí, měst a krajů ?

▪ Územní přístup („place-based“) je místně orientovaný model rozvoje, realizovaný dlouhodobou strategií zaměřenou na vypořádání se s přetrvávajícím nevyužíváním potenciálu dané lokality a na snížení přetrvávajícího sociálního vyloučení v konkrétních místech prostřednictvím vnějších intervencí a víceúrovňového řízení.

- V regionech bude nutné rozvíjet spolupráci mezi obcemi, městy a kraji jako nezbytnou podmínku efektivně realizovaných investic
- V jednotlivých regionech bude nutné s ohledem na místní podmínky definovat logická území, na něž budou zaměřeny rozvojové strategie
- Na úrovni obcí, měst, MAS, mikroregionů (?) a krajů bude nutné zkvalitnit strategické plánování s důrazem na stanovení měřitelných cílů při využití potenciálu území s důrazem na monitorování a hodnocení
- V oblasti implementace je nutné zvolit takový model, který se oprostí od stávajících negativních zkušeností a naopak využije pozitivní zkušenosti tak, aby byly splněny požadavky na úspěšnou implementaci

Operační programy 2014 -2020 v ČR

28. 11. 2012 vzala vláda ČR na vědomí podklady pro přípravu Dohody o partnerství a zejména schválila postup přípravy programů financovaných z fondů Společného strategického rámce (dále SSR) a vymezení operačních programů takto:

Název operačního programu (OP)	Ministerstvo zodpovědné za řízení
OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost	MPO
OP Výzkum, vývoj a vzdělávání	MŠMT
OP Zaměstnanost	MPSV
OP Doprava	MD
OP Životní prostředí	MŽP
Integrovaný regionální OP	MMR
OP Praha	Magistrát hl. m. Praha
OP Technická pomoc	MMR

Zaměření IROP (Integrovaný regionální operační program)

Prioritní osa 1 - Zvýšení konkurenceschopnosti v území - osa je zaměřena především na modernizaci a rozvoj silniční infrastruktury včetně dopravních systémů, podporu cestovního ruchu, kulturního a přírodního dědictví a snížení energetické náročnosti.

Prioritní osa 2 – Zkvalitnění veřejných služeb v území - síť sociálních a zdravotních služeb, podpora osob ohrožených sociálním vyloučením a služby zaměstnanosti, sociální podnikání, podpora základního a středního školství.

Prioritní osa 3 – Posílení institucionální kapacity veřejné správy - efektivní a transparentní veřejná správa, krizové řízení, podpora pořizování strategických a územně plánovacích dokumentů.

Prioritní osa 4 – Technická pomoc - zajištění kvalitního řízení programu a projektů

Stručný přehled tematických operačních programů

Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost

- PO1 – Rozvoj podnikání založený na podpoře výzkumu, vývoje a inovací
- PO2 – Rozvoj infrastruktury a služeb podporujících podnikání ve znalostní ekonomice
- PO3 – Udržitelné hospodaření s energií, podpora OZE a rozvoj inovací v energetice
- PO4 – Rozvoj vysokorychlostních přístupových sítí k internetu a podpora moderních informačních a komunikačních technologií
- PO5 – Technická pomoc

Výzkum, vývoj a vzdělávání

- PO1 – Posilování kapacit pro kvalitní vědecký výzkum
- PO2 – Rozvoj prostředí pro využití výzkumu jako zdroje dlouhodobé konkurenční výhody
- PO3 – Rozvoj vysokých škol
- PO4 – Podpora celoživotního učení a rovného přístupu ke kvalitnímu vzdělávání
- PO5 – Technická pomoc

Stručný přehled operačních programů

Doprava

- OP1 – Infrastruktura pro železniční a další udržitelnou dopravu
- OP2 – Silniční doprava na síti TEN-T
- OP3 – Silniční infrastruktura mimo síť TEN-T
- OP4 – Technická pomoc

Stručný přehled operačních programů

Životní prostředí

- OP1 – Zlepšování kvality vody a snižování rizika povodní
- OP2 – Zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech a energetické úspory
- OP3 – Odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika
- OP4 – Ochrana a péče o přírodu a krajinu
- OP5 – Technická pomoc

Stručný přehled operačních programů

Zaměstnanost

- OP1 – Podpora zaměstnanosti a adaptability pracovní síly
  - Přístup k zaměstnání pro osoby hledající zaměstnání a neaktivní osoby, včetně místních iniciativ na podporu zaměstnanosti a mobility pracovníků
  - Rovnost žen a mužů a sladění pracovního a soukromého života
  - Pomoc pracovníkům, podnikům a podnikatelům přizpůsobovat se změnám
  - Modernizace a posílení institucí trhu práce, včetně opatření pro zlepšení nadnárodní mobility pracovníků
  - Udržitelná integrace mladých lidí (15-24 let) mimo zaměstnání, vzdělávání nebo odbornou přípravu na trh práce, pro projekty financované Iniciativou na podporu zaměstnanosti mládeže

---

Stručný přehled operačních programů

Zaměstnanost

- OP2 – Sociální začleňování a boj s chudobou
  - Aktivní začleňování, zejména za účelem zvyšování zaměstnatelnosti
  - Zlepšování přístupu k dostupným, udržitelným a vysoce kvalitním službám, včetně zdravotnictví a sociálních služeb obecného zájmu
  - Strategie pro místní rozvoj s vedoucí úlohou komunit

Stručný přehled operačních programů

Zaměstnanost

- OP3 – Sociální inovace a mezinárodní spolupráce
  - Přístup k zaměstnání pro osoby hledající zaměstnání a neaktivní osoby, včetně místních iniciativ na podporu zaměstnanosti a mobility pracovníků
  - Aktivní začleňování, zejména za účelem zvyšování zaměstnatelnosti
  - Investice do institucionální kapacity a výkonnosti veřejné správy a veřejných služeb za účelem reform, zlepšování právní úpravy a řádné správy

---

Stručný přehled operačních programů

Zaměstnanost

- OP4 – Efektivní veřejná správa
  - Investice do institucionální kapacity a výkonnosti veřejné správy a veřejných služeb za účelem reform, zlepšování právní úpravy a řádné správy

Regionální dimenze

- Operační programy (tematické i regionálně zaměřené) budou reflektovat specifické regionální potřeby či regionální rozdíly.

Zdůvodnění:

- prohlubující se regionální rozdíly v ekonomické a sociální výkonnosti krajů resp. okresů, ve kterých se následně koncentrují disparity v nezaměstnanosti, Životní úrovni a sociální situaci obyvatel.

Vymezení Regionální dimenze

- Vyčlenění území, pro jehož podporu je určen speciálně zaměřený regionální operační program či programy
- Vyčlenění potřeby/prostoru uplatnění RD v rámci podpůrných nástrojů tematických programů (samostatná priorita/ intervence/ opatření)
- Modifikace hodnotících kritérií
- Zastoupení regionálních aktérů v orgánech rozhodujících o výběru akcí
- Zastoupení regionálních aktérů mezi příjemci podpory z tematických programů

Integrované přístupy

Významové roviny pojmu „integrované přístupy“

- Průřezové zapojení všech relevantních aktérů do strategického plánování a řízení na evropské, národní, regionální i lokální úrovni (princip partnerství).
- Plánování a realizaci obsahově propojených a vzájemně provázaných jednotlivých druhů rozvojových cílů a opatření v konkrétních územních úrovních.

V optimálním případě pak dochází k prolnutí obou těchto významových rovin a můžeme pak hovořit o skutečném integrovaném přístupu.

Integrované přístupy – nástroje k využití v ČR - ITI

1. ITI – integrovaná územní investice

1. ITI - integrovaná strategie rozvoje metropolitní oblasti, která zahrnuje klíčové investice řešící problémy daných území z více než jedné prioritní osy jednoho nebo více OP
2. Představuje také implementační nástroj na propojení těchto intervencí.
3. Počet těchto ITI je v ČR vymezen počtem metropolitních oblastí, z nichž každá může předložit a realizovat jednu integrovanou strategii.
4. ITI budou rovněž popsány v Dohodě o partnerství s EK.

Integrované přístupy – nástroje k využití v ČR - IPRÚ

2. IPRÚ – Integrovaný plán rozvoje území – typy

1. Tématický - zaměřený na integrované řešení věcného tématu ve větším území s logickou návazností např. doprava, Životní prostředí apod.
2. Kombinovaný - zaměřený na provázání věcně a logicky blízkých sektorových témat – např. vazba mezi vzděláním, trhem práce a podnikáním, pakt zaměstnanosti, propojení výzkumných a vzdělávacích institucí s podnikatelským sektorem ad.
3. Komplexní / zónový - zaměřený na integrovaná řešení zkvalitnění potřebné infrastruktury pro atraktivitu území, podpory inovativního podnikání a spolupráce praxe s výzkumem a vývojem, řešení zaměstnanosti, sociálního vyloučení, bydlení a kvality veřejných služeb a řešení oblastí Životního prostředí, včetně brownfields.

Integrované přístupy – nástroje k využití v ČR - IPRÚ

3. CLLD – Komunitně vedený místní rozvoj

- Místní rozvoj se zapojením místních komunit - model zaměřený na subregionální území zapojením místních akčních skupin
- zastupuje veřejné i soukromé zájmy, přičemž podle nařízení EK by měla být struktura partnerů a jejich hlasovacích práv vyvážená.
- při navrhování a provádění strategií místního rozvoje MAS zohledňují lokální potřeby a potenciál, napomáhat vytváření sítí a koordinovat spolupráci.
- V podmínkách České republiky existuje stávající síť MAS, která pokrývá většinu území (cca 170).

Z pohledu regionální politiky budou při výběru vhodných strategií MAS, jejichž strategie budou financovány z PRV (případně i ENRF) a dále také ERRF a ESF v budoucím období hrát hlavní úlohu kritéria zohledňující kvalitu organizace a řízení procesů samotných MAS a dále z územního pohledu s důrazem na MAS v periferních a stabilizovaných územích.

Integrované přístupy – nástroje k využití v ČR - IPRÚ

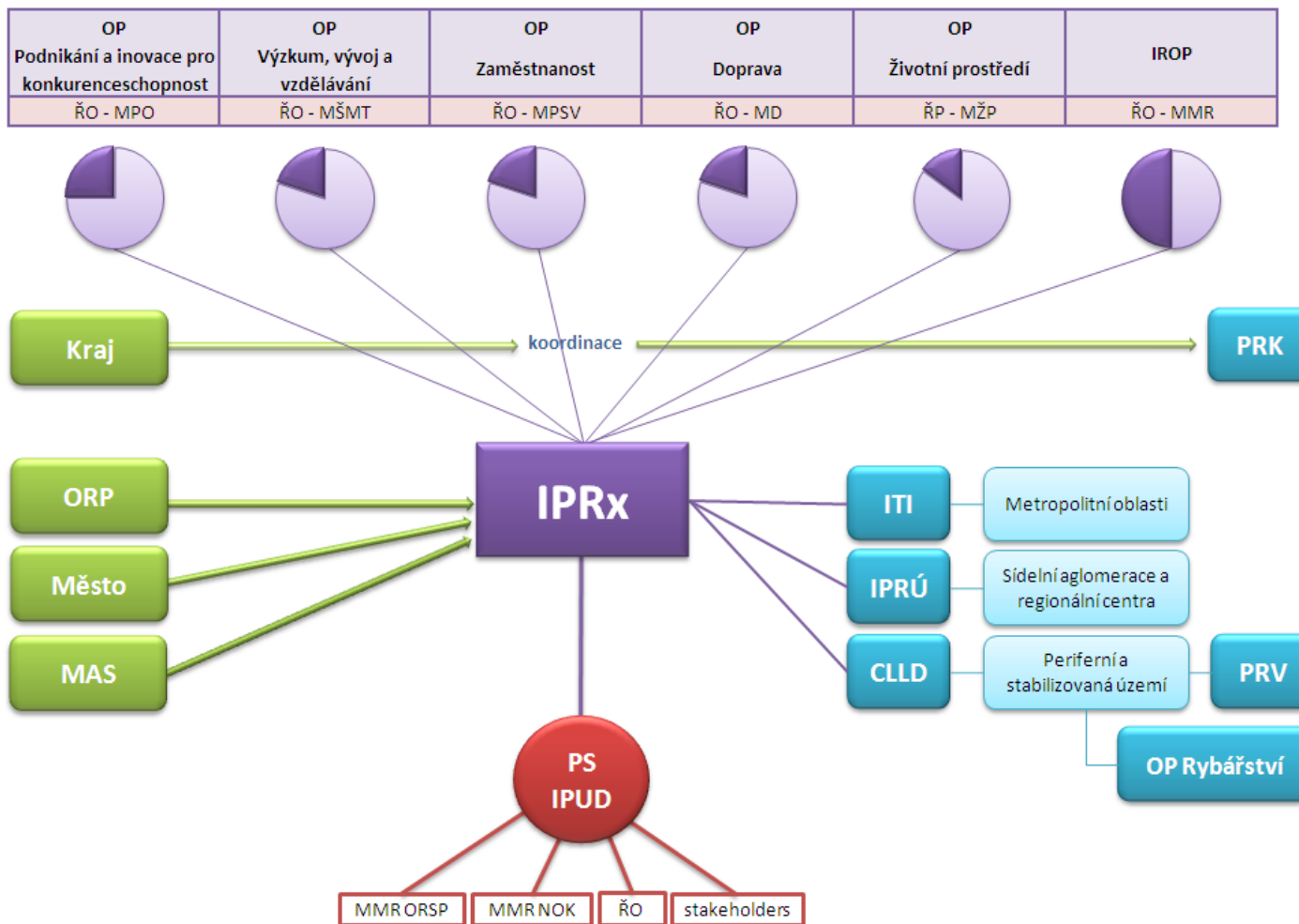
3. CLLD – Komunitně vedený místní rozvoj

V současné době probíhá příprava metodik a podkladů, vývoj lze odhadovat a modelovat tak, aby mohla probíhat příprava jednotlivých MAS

- Komunitně vedené strategie místního rozvoje
  - Integrovaná strategie území
  - Integrovaný akční plán rozvoje území MAS (převeďte cíle strategie do konkrétních projektů)
  - Programové rámce pro jednotlivé OP (PRV, IROP, VVV, ZAM, OPPIK, ŽP)
  - (Akční plán pro vlastní zdroje)

Budoucí podpora MAS se v současné době překotně vyvíjí, v současné době se nově v nástinu kapitoly věnované integrovaným přístupům věnuje zjevným odkazem spolupráci s MAS v rámci kraji koordinovaných územních strategií

Indikativní přehled vazeb integrovaných strategií na programy KP

Zlínský kraj

- Zlínský kraj v souladu s ostatními kraji ČR vnímá jako pozitivní fakt akcent na podporu územních přístupů a integrovaného postupu při řešení konkrétních problémů vymezených území (regionů).
- V rámci příprav postupuje koordinovaně ve spolupráci s ostatními kraji ČR.
- V lednu 2012 Zlínský kraj předal MMR „Analýzu problémových okruhů Zlínského kraje“, která zdůrazňuje význam integrovaného rozvoje území, který je obecně kraji vnímán jako způsob zajištění smysluplného a efektivního využití prostředků z Evropských fondů s cílem zajistit skutečný rozvoj regionů v základních oblastech – sociální, ekonomické a územní soudržnosti.
- V současnosti probíhá v rámci NUTS II Střední Morava společná příprava podkladů pro následnou (či následné) integrované strategie tak, aby byl ZK připraven k čerpání prostředků KP. Zaměřuje se na koordinaci všech souvisejících aktivit tak, aby byl v maximální míře podpořen integrovaný přístup k rozvoji území s respektem ke specifickým potřebám a možnostem multifondového financování aktivit.

Další aktivity roku 2013

- Dopracování operačních programů (1. verze byly předány MMR na konci března)
- Příprava Dohody o partnerství a jejich náležitostí
- Jednání o Dohodě o partnerství s Evropskou komisí
- Řešení implementace KP v území
- Řešení jednotného metodického prostředí
- Řešení strategií pro jednotlivé oblasti – ex ante kondicionalit

- Příprava Integrovaných strategií dle metodiky MMR
- Příprava Regionálních dohod o partnerství

- Vše je nutno mít zpracováno a připraveno (včetně schvalovacích procesů) do konce roku 2013 ????

- Zahájení přípravy na samotné čerpání v rámci ČR – nelze očekávat výzvy dříve než v závěru roku 2014

DĚKUJI VÁM ZA POZORNOST

Jana Pšejová

Oddělení koncepcí a analýzy, odbor strategického rozvoje KÚZK

(jana.psejova@kr-zlinsky.cz)